Метою досліджень було встановити ефективність застосування гербіцидів за різних норм внесення в посівах проса та вплив даних факторів на формування насіннєвої продуктивності.

Вивчали процес формування урожайності зерна проса в залежності від різних елементів агротехніки. За результатами проведених спостережень визначено, що застосування різних гербіцидів за різних доз їх внесення впливає на формування насіннєвої продуктивності культури.

Максимальну середню урожайність – 2,13 т/га сформували посіву проса оброблені гербіцидом флорасулам – 6,25 г/л + 2-етилгексиловий ефір 2,4 Д, 452,5 г/л що пояснюється ефективністю дії препарату на широкий спектр бур'янів – як однодольних так і дводольних. Середній показник насіннєвої продуктивності проса за використання вищезазначеного гербіциду перевищував аналогічні показники на варіантах оброблених іншими препаратами гербіцидної дії на 1,4–2,3%. Це дуже відчувається з економічної точки зору, особливо за вирощування високих репродукцій.

Норма внесення гербіцидів також впливала на врожайність насіння. Максимальну насіннєву продуктивність культури – 2,39 т/га отримали на варіанті, де застосовували препарат флорасулам – 6,25 г/л + 2-етилгексиловий ефір 2,4 Д, 452,5 г/л за норми внесення 0,6 л/га. За інших норм внесення даного препарату (0,4–0,5 л/га), врожайність насіння культури була меншою на 0,11-0,07 т/га, відповідно.

УДК 636(477.7)
Дубинська О. Д., доктор філософії, старший науковий співробітник
Пілярська О. О., кандидат с.-г. наук, старший науковий співробітник
Голобородько С. П., доктор с.-г. наук, професор, головний науковий співробітник
Інститут кліматично орієнтованого сільського господарства Національної академії аграрних наук України
e-mail: klenova-dubinskaelena76@ukr.net

КОРМОВИРОБНИЦТВО СТЕПОВОЇ ЗОНИ УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ШЛЯХИ ВІДРОДЖЕННЯ ГАЛУЗІ

Ефективний розвиток тваринницької галузі у степовій зоні України можливий лише за комплексного вивчення наукової проблеми та впровадження результатів наукових досліджень у сільськогосподарське виробництво регіону. У даний час галузь кормовиробництва суттєво пов'язана зі зміною структури посівних площ кормових культур, яка склалася протягом останніх 30 років в Україні. Якщо загальна посівна площа кормових культур у 1990 році у всіх категоріях господарств становила 11999,0 тис. га, то в 2020 році вона знизилися до 1638,5 тис. га, або скоротилися на 10360,5 тис. га (86,3%). Як наслідок – забезпеченість сільськогосподарських тварин кормами, насамперед, дрібних фермерських й приватних господарств населення стала вкрай низькою.

Одним із основних шляхів зростання виробництва кормів для існуючої галузі тваринництва, що залишилася в степовій зоні України, є підвищення продуктивності природних кормових угідь загальна площа яких складає 2472,8 тис. га або 38,7% до їх загальної площі в Україні. Проте продуктивність 1 га луків у даний час є дуже низькою й не перевищує 1,0–1,2 т/га корм. од. через що отримують з них лише 10–11% до валового збору кормів. Основним чинником, сприяючим отриманню високої продуктивності природних кормових угідь є встановлення науково обґрунтованого співвідношення частки орної землі, що обробляється (орна земля + багаторічні насадження), до загальної площі сільськогосподарських угідь. Оптимальне їх співвідношення у зоні Степу повинно бути наступним: рілля – 55–60%, відповідно, пасовища і сіножаті – 22–23; багаторічні насадження і лісосмуги – 7,0–8,0; рекреаційні зони і водні об'єкти – до 6,0%. Оптимальна лісистість в Україні в межах 19,0–20,0%, при цьому в зоні Степу вона повинна досягати 9,0%, Лісостепу – 18,0 і на Поліссі – 32,0%.

Польові досліди проводили в умовах природного зволоження (без зрошення) на подових незасолених природних кормових угіддях, землі яких відносяться до слабоосолонцьованих середньосуглинистих темно-каштанових ґрунтів. Вирощування одновидових посівів посухостійких видів бобових і злакових багаторічних трав (люцерни й еспарцету піщаного та пирію середнього) в середньому за три роки проведення польових дослідів в умовах неполивного землеробства протягом першого року використання сприяло отриманню урожайності абсолютно сухої речовини люцерни – 3,30–3,32 т/га, відповідно, еспарцету піщаного – 3,39–3,67 й пирію середнього – 3,24–3,44 т/га. Протягом другого року використання збір абсолютно сухої речовини пирію середнього складав 2,70–2,71 т/га, люцерни – 2,49–2,63 й еспарцету піщаного – 2,73 т/га, відповідно, третього року використання – 1,86–1,91 т/га, 1,67-1,70 і 1,65–1,73 т/га.